

COMPUTERECHT – 25 JAAR

In 2009 bestaat Computerrecht 25 jaar. Aangezien een redacteur maar eens in de drie jaar aan de beurt is een editorial te schrijven, neem ik de gelegenheid te baat reeds nu een voorschot op het jubileum te nemen en de toekomst van Computerrecht in historisch perspectief te plaatsen.

Computerrecht startte in 1984 als Belgisch-Nederlands-Frans initiatief van Guy Vandenberghe en Yves Poulet. De eerste jaren werden een Nederlands als een Franse editie ('Droit et Informatique') uitgegeven. Computerrecht is vanaf het begin een van de weinige juridische tijdschriften met een Nederlands-Belgische redactie; ontwikkelingen in Nederland, België en Europa komen in rechtsvergelijkend perspectief aan de orde. In mijn visie is dit internationale perspectief met name interessant en verhelderend bij doctrine, artikelen en bespreking van nieuwe ontwikkelingen maar minder bij jurisprudentie daar deze vooral nationaal van karakter is. Deze samenwerking over de grenzen zal zeker nog vele jaren voortgezet worden.

Het publiceren van door de redactie geselecteerde rechtspraak is een belangrijk kernthema van het tijdschrift. Zonder Computerrecht is een onderwerp als de juridische bescherming van software niet te volgen. De laatste jaren is er daar aan Internet gerelateerde jurisprudentie bijgekomen. Ik noem als voorbeeld uitspraken over domeinnamen, links, framing, metatags, goksites, spam en strafrecht. op deze terreinen is Computerrecht – mede door de opkomst van online publicaties als domjur.nl - niet meer de enige of voornaamste bron van jurisprudentie. Sinds enige jaren wordt elke uitspraak van een noot voorzien waardoor Computerrecht in de zee van jurisprudentie meerwaarde aan haar lezers blijft bieden.

Computercontracten en jurisprudentie over mislukte automatisering zijn en ander belangrijk thema van Computerrecht. In de loop der jaren is duidelijk geworden dat deze jurisprudentie veelal casuïstisch van aard is; er valt geen grote lijn over de wederzijdse verplichtingen en afhankelijkheid van leverancier en afnemer in te ontdekken. In de dagelijkse praktijk is gebleken dat problemen bij automatisering veelal terug te voeren zijn op gebrekkige uitwisseling van informatie bij het begin van het traject, maar daar is in de schaarse artikelen en evenmin in de jurisprudentie veel over terug te vinden. Omvangrijke exercities op het gebied van overheidscontracten, de daaraan gerelateerde aanbestedingen en de trend naar kleine en grootschalige outsourcingtrajecten zorgen wel voor werk voor IT-juristen, IT-deskundigen en IT-arbiters, maar kunnen niet verhinderen dat minder goed lopende IT-trajecten tot de dagelijkse praktijk zullen blijven behoren. Het is jammer dat van de omvangrijke stroom uitspraken in arbitrages gebaseerd op het reglement van de Stichting Geschillenoplossing Automatisering SGOA vrijwel niets in Computerrecht of elders is gepubliceerd. Op het terrein van mislukte automatisering is er in de afgelopen 25 jaar eigenlijk weinig nieuws geweest en het valt niet te verwachten dat dit in de toekomst zal veranderen

Een ander belangrijk aandachtspunt van Computerrecht is de voortdurende en verhevigde spanning tussen de ontwikkeling van de informatiemaatschappij en het intellectueel

eigendomsrecht. Spraakmakende artikelen als dat over het wegspoelen van het auteursrecht door het elektronisch vergiet, hebben het aandachtsveld van het tijdschrift verbreed.

Ook andere auteursrechtelijke onderwerpen zijn regelmatig in Computerrecht aan de orde geweest, zoals open source, versie 3 van de GPL en de Creative Commons licentie.

Gezien het nog steeds toenemende economische belang van IE-bescherming (of moeten we het tegenwoordig IP noemen?), is te verwachten dat dit onderwerp de inhoud agenda van Computerrecht nog lange tijd zal bepalen.

Computerrecht heeft vanzelfsprekend uitgebreid aandacht besteed aan het Internet. Home shopping en het bestellen van reizen bestonden als interactieve toepassing al in 1984; in de afgelopen jaren heeft het Internet aan het tijdschrift een nieuwe dynamiek gegeven.

Ofschoon Web 2.0 met meer persoonlijk gericht computergebruik nog niet tot een zelfstandig themanummer heeft geleid, is het eerste nummer van 2008 over de impact van zoekmachines een typisch voorbeeld van de brede juridische aanpak voor nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen waarin IT en het Internet een rol spelen. Deze voortdurende ontwikkelingen zullen ook de komende jaren tot voortgaande bloei van Computerrecht blijven leiden.

Doe ik nu bepaalde onderwerpen tekort? Telecommunicatie, privacy, strafrecht en nog vele andere onderwerpen hebben sinds het begin de brede opzet van Computerrecht bepaald en zullen dat ook in de toekomst blijven doen. Ondanks het feit dat Computerrecht over informatica en informatie gaat, is het niet mogelijk gebleken Computerrecht tot een portal voor alle ontwikkelingen op het terrein van IT en recht te maken. Misschien dat hiervoor in de toekomst nog gelden door Kluwer als uitgever kunnen worden vrij gemaakt. Ten slotte nog een opmerking over de redactie. Formeel kan de redactie ook beschouwd worden als de verantwoordelijke uitgever nu het blad wordt uitgegeven door de Belgische VZW Jurimetrie (vergelijkbaar met een Nederlandse stichting). Deze door de oprichters gekozen opzet heeft een zekere vrijheid van de redactie tot gevolg gehad en zal in de toekomst de fiere onafhankelijkheid van Computerrecht blijven verzekeren.

D.T.L. Oosterbaan
Februari 2008